

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De consolatione philosophiae

Boethius, Anicius Manlius Severinus

[Deventer], [1480-85]

[Liber primus]

[urn:nbn:de:bsz:31-293110](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293110)

A. W. Nonrius. Petri in Sylva nigra.

pc 45

Amicij Manlij Torquati Senerini Doe
tij Patricij viri de cōsolatione philosophiae
liber primus incipit.

Metrū primū heroicū m.

O Armina qui quondam studio
florēte peregi. **F**lebilis heu
moestos cogor inire modos.

Ecce mihi lacerae dicāt scribēda camoenae.

Et veris elegi fletibus ora rigant.

Das saltē nullū potuit pvincere terror

Ne nostrū comites psequerent iter.

Gloria foelias olim viridis qz iuventae

Solantur moesti nūc mea fata senis

Venit enī pperata malis inopina senectus.

Et dolor aetate iussit inesse suam

Intēpestiui fundunt vertice cani.

Et trennit effoeto corpe laxa cutis

Mors hominū foelix quae se nec dulcibus ānis

Inserit. et moestis saepe vocata venit

[1480/5]

Exū qm̄ surda miserōs auertit̄ alitrē.
Et flentes oculos claudere saeva negat.
Dū leuibus malefida bonis fortuna faueret
Pene caput tristis merferat hora meū
Nunc quia fallacem mutauit̄ nubila vultum
Protrahit̄ ingratas impia vita moras.
Quid me felicē totiens iactastis amici.
Qui cecidit̄ stabili nō erat ille gradu.

Prosā prima.

Haec dū mecum tacitus ipse reputarē.
queremoniamq; lacrymabilez sti
li officio designarē. astitisse mihi supra verti
cū visa est mulier reuerēdi admodū vultus.
oculis ardentibus. et ultra cōmunē hominū va
lentiam p̄spiciēbus. colore viuido. atq; iex
hausti vigoris. q̄muis ita aui plena foret.
vt nullo mō nostrae crederet̄ aetatis. **S**tatu
ra discretionis ambigua. **N**ā nunc quidē ad
cōmunē sese hominū mensurā cohibebat. **N**ūc

vero pulsare cælū summi v̄ticiis cacumie vide
bat. Quæ cū caput altius extulisset ipsum e
tiā cælū penetrabat. respiciētiumq; hominum
frustrabat intuitū. Vestes erā: tenuissimis fi
lis. subtili artificio. indissolubili materia per
fectæ. q̄s vti post eadē p̄dente cognoui. su
is manib; ipsa texuerat. Quarū specie; velu
ti fumosas imagies solet. caligo q̄dam negle
ctæ vetustatis obduxerat. Darū in extremo
marginē **P.** græcū. i sup̄mo vero **Ab.** lege
bat̄ in textū. Atq; inter vtrasq; lrās in scalarū
modū ḡd̄? q̄dā isigniti videbāt. q̄b? ab inferi
ore ad sup̄ius elementū eēt ascēsus. Eādē tñ
vestē violēto; q̄rūdā sciderāt man;. Et p̄ti
culas q̄s q̄sq; potuit abstulerat. Et textē q̄dē
e? libellos. sceptr; vero sinistra gēbat. Quæ
vbi poeticas musas vidit nrō assistētes toro.
fletib; q; meis v̄ba dictātes. commota pau
lisper. ac toruis iflāmata lumib;. Quis inq̄t
a ij

bas scaenicas metriculas ad huc egru pmissit
accedere. Quae soloes e? nomo null' foueret re
medijs. vep dulcibo isup aleret venenis. Haec
sunt enim quae infructuosis affectuū spinis
vberem fructibus rationis segetem necat. lo
minūq; mentes assuefaciunt morbo nō liberāt
At si quē p sanū vti vulgo solitū est. nobis
blanditiā vestrae detraxerēt. minus moleste
ferendū putarē. Nihil quippe in eo nostrae
operae leberentur. Dunc vero eleatiās atq; a
cademiās studijs innutritū. Sed abite poti?
syrenes vsq; in exitū dulces. meis q; musis e
um curandū sanandūq; relinquitē. Dis dās
ille elorus increpitus deiecit hūmī moestior
vultū. s'fessus q; rubore verecūdiā limen tri
stis excessit. Ac ego cuius adēs lacrimis mer
sa caligauerat nec dinoscere possem quāenam
esset haec mulier tā imperiose auctoritatis ob
stupui. Visuq; in terraz defixo. quidnam te

inceps esset actura. expectare tacitus coepi.
Tunc illa propius accedens in extrema lectuli
mei parte consedit. meumque intuens vultu
luctu graue atque in humum mox ore deiectum
his versibus de nostre mentis perturbatione quæsta est.

Metrum secundum primi libri.

Heu quæ præcipitimersa profundo
Mens hebet et propria luce relicta
Tendit in externas ire tenebras
Terrenis quoties flatibus acta
Crescit in immensum noxia cura
Dic quondam caelo liber apto
Suetus in æthereos ire meatus
Cernebat rosei lumina solis
Visebat gelidæ sidera lunæ
Et quæcumque vagos stella recursus
Exercet. varios flexa per orbis
Comprehensam numeris victor habebat
Quinetiam causas unde sonora

a in

Flamina sollicitet æquiora p̄stā
Quis voluat stabile spūs orbe
Vel cur hesperias sidus in vndas
Casurū rutilo surgat ab ortu
Quis veris placidas temperet horas
Ut terraz roseis floribus ornet
Quis dedit vt pleno fertilis anno
Autumnus grauidis influat vuis
Rimari solitus atq; latētis . Naturæ varias
reddere causas . Nunc iacet effecto lumine mē
tis . Et pressus grauibus colla catenis
Decliuemq; gerēs pondere vultū
Cogit leu stolidā cernere terram .

Prosa secūda primi libri .

Sed mediāne inquit potius tēptus ē
qm̄ querelae . **H.** Tū vero totis i me
intēta lumimbus . **P.** Tu ne es ille ait . q̄ o
stro quondā lacte nutritus . .ris educatus a
limentis in virilis animi robur euaseras . **At**

qui talia stuleram? arma. q̄ nisi prior abieciſ
ſes iuncta te firmitate tuerēt? Agnoſcis ne me

Quid taces. Pudore an ſtupore ſiluiſti. mal
lē pudore. ſ; te vt video ſtupor oppſſit. **H.**

Cūq; me n̄ mō tacitū. ſ; elingue p̄ſ? mutū
q; vidiff; . admouit pectori meo lenit̄ manū

P. Et nihil inq̄t piculi ē. letargū patit̄. cō
inunē illuſarū mētū morbū. Sui pauliſper

oblit̄? ē. Recordabit̄ facile ſi q̄dē nos ante co
gnouerit. Qd̄ vt poſſit pauliſper lumia ei?

mōſliū rerū nube caligātia tergam? **H.** Dac
dixit. oculos q; meos fletib; vndātes contra

ſta i rugā veſte ſiccavit **M**etrū. iij. p̄. li.

Nunc me diſcuſſa liq̄rūt nocte tenebræ
Luib; q; prior redijt viger. Vt cum p̄cipiti

glomerant̄ ſidera cozo. Nimboliſ; q; polus ſte
tit̄ hymbribo Sollatet. ac nōdū cælo venie

tib; aſtris. De. ap̄ in terrā nox funditur.

Danc ſi treicō boreas emiſſus ab antro

a iij

7

Verberet et clausū referet diē
Emicat et subito vibratus lumine phœbus
Mirātes oculos radijs ferit

Prosa tertia primi libri.

Haud aliter tristitiæ nebulis dissolu-
tis hausit cælū. et ad cognoscendam
medicantis faciē mentē recepi. Itaque ubi in
eam deduxi oculos intuitūque defixi. respicio
nutricē meā. in cuius ab adolescētia laribus ob-
uersatus fueram philosophiā. Et quid inquit
tu in has exilij nr̄i solitudines o omniūz m̄grā
virtutū sup̄no cardie delapsa venisti. An ut
tu quæ mecum rea falsis criminationibus ageris?
P. An illa inquit te alumne deserere. nec sar-
cinā quā mei nomis inuidia sustulisti communi-
cato tecum labore ptirer. Atque philosophiæ fas
non erat in comitatū relinquere iter innocētis.
meam scilicet criminationē vererem. et quasi
nouū aliquid acciderit phorrescere. Nūc eni

primū censes apud improbos mores/lacessitam
periculis esse sapientiā. Nōne apud veteres
q̄ ante nr̄i **P**latōnis aetatez magnū saepe cer
tamen cū stulticiā temeritate certauimus. &
Eodemq; super stite p̄ceptor eius **S**ocra
tes iniustā victoriā mortis me astante p̄me
ruit. **C**uius haereditatē cū teinceps epicureū
vulgus ac stoicum. caeteriq; pro sua quisq;
p̄te raptū ire moliret. meq; reclamātē r. nite
tēq; velut i p̄te praedae traheret. vestē quā me
is texuerā manib; disciderūt. abreptis q; ab
ea p̄anicul; totā me sibi celsisse credētes abiē.
In q̄bo qm̄ qdā nr̄i habitus vestigia videbā
tur meos eē failiars iprudētia rata. nonnul
los eoꝝ profane multitudis errore p̄uertit.
Quod si nec **A**naxagorae fugā. nec **S**ocratis
venenū. nec **X**enonis tormēta. qm̄ sunt pe
grinā nouisti. at amos. aut senecas. aut so
ranos. quorum nec p̄uetusta nec incelebris

memoria ē scire potuisti. Quos nihil aliud i
clabem tetraxit nisi q̄ nr̄is moribus instituti
studij ip̄oborū dissimillimi videbāt. Itaq̄
nihil est q̄ admireris. si i hoc vite salo circū
flātibus agitemur p̄cellis q̄b? hoc maxie p̄po
sitū ē pessimis displicere. Quorū q̄dē tam etiā
numerofus exerāt? sp̄ernēdus tñ ē. qm̄ nullo
duce regitur. s̄ errore tñi temē ac passim lim
pbāte raptat. Qui siq̄ cōtra nos acie struēt
valētior incubuerit nr̄a q̄dē dux copias suas
in arcē cōtrahit. Illi vero arca diripiēdas iu
tiles sarcinulas occupāt. At nos desup irrite
mus vilissima rerū quaeq̄ rapiētes securi toti
us furiosi tumultus. eoq̄ vallo muniti q̄ gras
santi stulticiae aspirare fas nō sit.

Metrum quartū primi libri.

Quisquis op̄posito seruus æuo
Fatum sub pedil? egit supbū.
Fortunāq̄ tuens vtrāq̄ rectus

10

Inuictū potuit tenere vultū
Nō illū rabies minæq; ponti
Verū funditus exagitātis æstū
Nec ruptis quotiēs vagus caminis
Torquet fumificos velsu? ignes
Aut cellas soliti ferire turres
Arcentis via fulminis mouebit
Quid tātū miseri seuos tyrānos
Mirātur sine viribus furētes
Nec speres aliquid nec extimescas
Exarmaueris impotentis iram
At quisquis trepidus pauet vel optat
Qd nō sit stabil' suiq; iuris . Abiecit clipeū
locoq; mot? . Nescit qua valeat trahi catenā

Prosa quarta primi libri.

Mentis ne iqt hæc atq; aīo illabunt
tuo . Et ne asinus ad lirā . Quid
fles . quid lachrymæ manas . Cōsitere mihi
ne occultes Si operam medicantis expe

oportet vt vulnus detegas tuū **H.** Tū ego
collecto i vires aīo **A.** ne adhuc eget admo
nitōe. nec p se satis eminz fortūae i nos seuiē
tis asperitas Nibi ne te ipsā facies loā mouet
H. Hęcāne est bibliotheca quam certissimā tibi
sebez in nostris laribus ipsa delegeras. i qua
mecū saepe residens de humana et diuinarum
qz rerū scientia differebas. **T.** Talis habitus ta
lis qz vultus erat cuz tecum naturae secreta ri
marer. cū mibi liberū vias radio describeres.
cum mores nrōs totiusqz vitæ rationez ad cæ
lestis ordis exemplar formāres. **H.** Hęcāne p
mia referim? tibi obsequētes. **A.** Atqui tu hęc
sententiā platonis ore sanxisti. beatas fore
respublicas si eas vel studiosi sapientiæ rege
rēt. vel earū rectores studere sapientiæ conti
gisset. **T.** Tu eiusdem viri ore hęc sapi. tibus
capellandæ rei publicæ necessariā causam eē
me iustū. ne improbis flagitiosisqz ciuibz

12

urbium relicta gubernacula. pestem bonis
ac perniciem inferrent. Hanc igitur auctori-
tate secutus. qd a te in secreta oia didicera
tuisferre i actū publicae administrationis optavi
Tu mihi et qui te sapientium mentibus inseru-
it deus estis conscij nullū me ad magistratū
nisi cōmune honorū omniū studiū detulisse.
Inde cum improbis graues inexorabiles qz
discordiae fuere. et qd cōscientiae libertas ha-
bet pro tuēdo iure spreta potentiorū semp of-
fensio. Quoties ego cōiugastū in imbecillis
cuiusqz fortunas impetū faciente obuius exce-
pi. quoties trigullū regiae ppositum domus
ab incepta et ppetrata iā p̄sus iuria deiecit
quoties miseros quos infinitis calumnijs ipuni-
ta barbarorum semp auaricia vexabat obie-
cta periculis auctoritate p̄tēxi. Nunq̄m me
ab iure ad iniuria quisqz detraxit. Prouinā
aliū fortunas tū p̄uatis rapinis. tū publicas

73

vetigalibus pessūdari. non alitē quā q̄ patie
bāt̄ idoli. **C**ū acerbae famis tpe grauis atq;
inexplicabilis̄ idicta cōp̄cō p̄fligatura ino
pia cāpamā puinā videre ēt̄ amē aduersus
p̄fectum p̄torij̄ dis̄modi rōe suscepi. rege
cognoscēte cōtendi. **E**t ne cōemptio exigere
tur cuiā. **P**aulinū cōsularē virū cui⁹ opes pa
latini canes iā spē atq; ambitione deuorassēt
ab ipsis hiantū fauab⁹ retraxi. **N**e albinū cō
sularē virū p̄iudicatae accusationis p̄ena
coripēt. odi⁹ me **C**ypriani delatoris oppo
sui. **S**atis ne i me magnas videor exacerbal
se discordias? **S**z eē apd̄ ceteros tutior de
bui. qui mihi amore iusticiāe nihil apud auli
cos quo magis eēt̄ tutior reseruaui. **Q**uib⁹
āt̄ deferētib⁹ p̄culsi sum⁹. **Q**uoꝝ **B**asilis o
lim regio misterio depulsus in delationem no
stri nois̄ alieni aeris necessitate cōpulsus est.
Opilionē vero atq; gaudētū cū ob innume

14

nas atq; multiplices fraudes ire in exiliū regia
cēsurā decessissz. cūq; illi parere nolētes sacra
rū sese ad iū defensionē tuerēt. cōpertumq; id
regi foret. edixit vt nisi intra p̄scriptū diez a
rauenna vrbē decesserēt. notas insigniti fronti
bus pellerentur. **Quid** huic seueritati posse
astrui videt? **At** qui eodē die decesserēt? eisdē
nois nr̄i delatio suscepta ē. **Quid** igit? **Nr̄ae**
ne artes ita meruerūt. **An** illos accusatores
iustos fecit p̄missa dānatio. **Ita** ne nihil for
tunā puduit. si minus accusatāe innocētiā at
accusantiū vilitas. **At** cuius criminis argui
mur sumā q̄ris. **Senatū** dicimur saluū eē vo
luisse. **Modum** desideras. **Delatorem** ne docu
menta decesseret. quibus senatum lesae maie
statis reum faceret. impedisse criminamur.
Quid igit? o mgra censes. **In**sciabimur cri
mē ne tibi pudori sim? **At** volui. nec vnq; vel
le decessitā. fatebim. **H** ipediendi delatoris opa

cessabit **A**n optasse illi? ordinis salutē nefas
uocabo. **I**lle quideꝫ filiis de me secretis uti hoc
nefas esset effecerat. **S**ed sibi semper menti
ens impruētia rerum merita nō p̄t mutare.
Nec mihi socratico secreto fas eē arbitror. uel
occuluisse ueritatem uel concessisse mendaciū
Verum hoc quoqꝫ quomodo sit tuo sapiētuz
qꝫ iudicio æstimandū relinquo. **C**uius rei se
riem atqꝫ ueritateꝫ ne latere posteros queat
stilo etiam memoriæqꝫ mandauī. **N**am de
compositis falso litteris quibus libertatē argu
or sperasse romanā quid attinet dicere? **Q**ua
rū fraus apta patuissz. si nobis ipsoꝫ confessio
ne delatoꝫ. qđ i omibꝫ negocijs maxias ui
res habet. uti licuisset. **N**ā q̄ sperari reliqꝫ li
btas potest. atqꝫ utinā posset vlla. **R**espō
dissem **C**anij uerbo. qui cum a **C**aio cæsare
Germanici filio cōsciū cōtra se cōiurationis
factæ fuisse diceretur **S**i ego. inquit scissem

tu nescisses. **Q**ua ire nō ita sensus nrōs inco-
ror debetavit. vt impios scelerata contra virtu-
tē querar molitos. **S**ed quæ sperauerunt ef-
fecisse vehemēt admiror. **N**ā deteriora velle
nostri fuerit fortasse de se Actus. **P**erficere aut
posse contra innocentiam quæ quisq; scelera-
tus cepat inspectate deo monstri simile est.
Vn̄ baud iniuria tuorū qdā saluariū q̄siuit.
Si qdē de de inqt ē. vñ mala bona vero vñ si
nō est. **S**3 fas fuerit nefarios hoies q̄ bonorū
ōniū toti q; senat? sāguinē petūt. nos etiam
q; ppugnaē hois seātui q; viderāt pditū ire vo-
luisse. **S**3 n̄ ū idē de p̄ibo q; mēbam̄. **M**emi-
nisti vt opinor quō me dicturū qd̄ facturū
v̄e p̄ns sp̄ ipsa dirigebas. **M**eministi iqm̄ vero
ne cū rex auid? exicij cōis maiestatis crimē i
albinū delatū ad cūctū senat? ordinē trāsfere
re moliret. v̄niuersi innocētā senat? q̄nta mei
periculi securitate defēderi. **H**is me hæc a ve
t i.

rapferre in nulla vnq̄m mei laude iactasse.
Minuit ei quodamō se pb̄atis sciētiæ secre-
tū quoties oñtādo q̄s factū r̄cipit famæ p̄cū
Sz in oñtā nām q̄s exceperit euēt? vides p̄
veræ v̄tutis p̄m̄is falsi sceleris penas subim?
Et cui? vnq̄z factū no r̄is manifesta confessio ita iu-
dices hūit in seueritate cōcordes vt nō aliquos
vel ipse ingenij error hūmani vel fortunæ cō-
ditio cūctis mortalibus incerta summitteret.
Si inflāmare sacras aedes voluisse. si sacerdo-
tes impio iugulare gladio. si bonis oibus ne-
cē struxisse diceremur. præsente tamen sentē-
tia confessum cōuictum v̄e p̄misset. **N**unc v̄e
ro quingentis fere passuū millibus p̄cul mo-
ti atq; indefensi ob studij propensius in sena-
tū mortis proscriptioniq; damnamur. **O** me-
rito de simili crimine neminē posse cūiā. **C**u-
ius dignitatē reatus ipsi etia; qui detulere vi-
derunt. **Q**uam v̄ti alicuius sceleris admixti

18

one fufcarēt. ob ambitum dignitatis sacrile
gio me cōfciētiam meam polluiſſe mentiti ſūt
Atqui ⁊ tu inſita nobis omnem rerū mortali
um cupidinem de uoſtri animi ſete pellebas
Et ſub tuis oculis ſacrilegio ſaꝝ locū eſſe non
erat. **I**nſtillabas eni auriſco cogitationibus
qꝫ meis quotidie pythagoricum illud deo
ſeruias ⁊ nō dijs. **N**ec cōueniebat viliffimo
rum me ſpirituum præſidia captare. quā tu i
hanc excellentiam componebas vt cōſimilez
deo faceres. **P**reterea penetral innocens domꝫ
honeſtiſſimorum coetus amicorum. ſocer etiā
ſanctus. ⁊ æquo actu ipſo reuerendus ab
ōm nos criminis huiꝫ ſuſpiciōne defendūt. **S**z
o nefas. **I**lli vero de te tātū criminis capiūt fidē
Atqꝫ hoc ipſo videmur affiues fuiſſe maleſi
ciō. quia tuis inſtituti moribus imbuti diſci
plinis ſumus. **I**taqꝫ non eſt ſatis mihi mihi
proſuiſſe tuā reuerētiā. niſi vltro tu potius
b ij

19

mea offensione laederis. **A**tuero hic etiam
nostris malis cumulus accedit. q̄ æstimatio
plurimorū non rerū merita. s̄ fortunæ spe
stat euentum. eaq̄ tantū iudicat esse proui
sa quæ fœlicitas commēdauerit. **Q**uo fit vt
existimatio bona prima omnium deserat ifœ
lices. **Q**ui nunc populi rumores q̄m dissonæ
multiplicēs q̄ sentētiæ piger reminisci. **D**oc
tantum dixerim. **V**ltimam esse aduersæ for
tunæ sarcinā. q̄ dum miserū aliquod crimēn
affigitur. quæ p̄ferūt meruisse credunt. **E**t
ego quidem bonis omnibus pulsus dignitati
bus exūtus. existimatione fœdatus. ob be
neficiū supplicium tuli. **V**idere autem vide
or nefarias sceleratorū officinas gaudio læti
tiaq̄ fluitates. p̄ditissimuz quēq̄ nouis bela
tionū fraudib⁹ imminētē. iacere bonos nostri
discriminis terrore prostratos. flagitiosum
querq̄ ad auertendum quidem facinus impu

mitate . ad efficiendū vero premijs inātari . in
fontes autē nō modo securitate verū ipsa etiā
defensione priuatos . Ita qz libet exclamare

Metrum quintum primi libri .

Ostelliferi conditor orbis . Qui perpetu
o mixus solio . Rapido caelum turbi
ne versas . Legemqz pati sidera cogis .

Vt nunc pleno luada cornu . Totis fratris
obuia flammis . Condat stellas luna mino
res . Nunc obscuro pallida cornu . Phœbo
propior lumina pdat . Et qui primæ tempo
re noctis . Agit algentes hesperus ortus .

Solitas iterum mutet habenas

Phœbi pallens luāfer ortu

Tu frondifluæ frigore brumæ

Bringis lucem breuiori mora

Tu cum feruida venerit aestas .

Agiles noctis diuidis hora

Tua vis varium temperat annum .

b iij

27

Vt quas boreæ spūs aufert. Reuehat mitis
zephyrus frondes. Quæq; arcturus semina
vidit. Sirius altas vrat segetes. Nihil anti
qua lege solutū. Linqvit pprie stationis op?
Omnia certo fine gubernas. Dominū solos re
spuis actus. Merito rector cobitere modo.
Nam cur tāta lubrica versat. Fortuna vices
premit insontes. Debita sceleri noxia poena
At pueri residēt celso. Mores solio sanctaq;
calcant. Iniusta vice colla nocentes.
Latet obscuris odita virtus. Clara tenebris
iustus q; tulit Crimē iniqui.
Nil periuria. nil nocet ipsis.
Fraus mendaci compta colore.
Sed cū libuit viribus vti.
Quos innumeri metuunt populi
Suinmos gaudent subdere reges.
O iam miseris respice terras.
Quæ quis rerum foedera nectis.

Operis tanti pars non vilis
Domines quatimur fortunæ salo.
Rapidos rector comprime fluctus.
Et quo cælum regis immensum.
Firma stabiles foedere terras.

Prosa quinta primi libri.

Hæc ubi continuo dolore delatavi. il
layultu placido. in bilq; meis q̄stibo
mota. **P.** Cuz te inquit in cœstum lachrymã
temq; vidissem. ilico miserum exulq; agno
ui. Sed q̄z id longinquum esset exilium. ni
si tua prodidisset oratio nesciebam. Sed tu
q̄mprocul a patria non quidem pulsus es. s̄
aberrasti. At si te pulsum existimari mauis.
te potius ipse pepulisti. Nam id quidem de
te nunq̄m cuiq̄m fas fuisset. Si enim cuius o
riundus sis patriæ reminiscaris non vti athe
nensium quondã multitudinis imperio re
gitur. sed vnus dominus est vnus rex.

o iij

Qui frequētia ciuiū non depulsiōe lætatur.
Cui? agi frenis atq; obtemperare iusticiæ sū
ma libertas est. **A**n ignoras illā tuæ ciuitatis
antiquissima legē qua sãctū est ei ius exula
re non esse quisquis in ea sedem fundare malu
erit. **N**am qui vallo eiūs ac munimine cōtine
tur nullus metus est ne exul esse mereat. **A**t
quisquis inhabitare eā velle desierit. parē de
finit etiam mereri. **I**taq; nō tā me loci hui?
q̄m tua facies mouet. **N**ec bibliothecæ poti?
comptos eboze ac vitro pietes q̄z tuæ mētis
sedem requiro. **I**n qua non libros s; id qd; li
bris precū facit. librorū quondā meorū sentē
tias collocaui. **E**t tu quidem de tuis in cōmu
ne bonū meritis vera quidem. s; pro multitudi
ne gestorū tibi pauca dixisti. **D**e obiectorū
quidem tibi vel honestate vel falsitate cunctis
nota memorasti. **D**e sceleribus fraudibusq; de
latoz recte tu quidē strictim attingendū pu

tasti q̄ ea meliūs vberius q̄ rēcōgnoscētis o
mnia vulgi ore celebrent. **I**ncrepuisti etiā
væhementer iniusti factū senatus. te nrā eti
am criminatione soluisti **L**æſæ q̄ opinionis
damna fleuisti. **P**ostremus aduersus fortu
nā dolor incanduit. conquestus q̄ nō æqua
meritis p̄mia pensari **I**n extremo muſæ ſæui
ētis vti quæ cælū. terras quoq̄ pax regeret
vota poſuiſti. **S**z qm̄ plurimus tibi affectu
um tumultus incubuit. **D**iuersumq̄ te dolor
ira mceror distrahūt vti nunc mentis es. non
duz te validiora remedia contingunt. **I**taq̄
lemoribo paulisper vtemur. vt q̄ in tumorez
pturbationibus influentibus induruerūt ad
acrioris vim medicam̄is reſpiendam. tactu
blandiore mollescant.

Metrū sextū primī libri

Nvm phœbi radijs graue
Canceri ſidus inestuat.

25

Tum qui larga negantibus **S**ulcis semina
credidit. **E**lusus cœreriis fide **Q**uernas p̄gat
ad arbores . **N**unq̄m purpureum nemus
Lecurus violas petas . **C**um sæuis aquilo
inibus **S**tridens campus inhorruit . **N**ec quæ
ras auida manu . **V**ernos strigere palmites
Vuis si libeat frui . **A**utumno potius sua .
Bacchus mûnera cõtulit . **S**ignat tempora
proprijs . **A**ptans officijs deus . **N**ec quas
ipse coercuit . **M**isceri patitur vices .
Sic quod præcipiti via . **C**ertum deserit or
dinem . **L**ætos non habet exitus .

Pro sa sexta primi libri.
Quoniam igitur pateris ne me pauca
his rogationibus statum tuæ mentis attinge
re atq; tentare . vt qui modus sit tuæ curatio
nis intelligam **R.** Tu vero arbitrato inquã
tuo quæ voles vt responsum rogato **R.**
Tura illa . **N**unc cœne inquit mundum temera

rijs agi fortuitis q̄ casibus putas. An vllum
credis ei inesse regimen rationis **B.** Atqui
iquam nullo existimauerim modo. vt fortui
ta temeritate tam certa mouerentur. Veruz
operi suo conditorem praesidere teum scio.
Nec vnqm̄ fuerit dies qui me ab hac senten
tia veritate depellat **P.** Ita est inquit. Na
id etiam paulo ante ceimisti. homines q̄ tan
tum diuinæ exortēs curæ esse deplorasti. Na
de caeteris quin ratione regerentur nihil moue
bare. Pape autēz vaelementer admiror. cur
in tam salubri sententia locatus aegrotēs **Ve**
rum altius perscrutemur. nescio quid abesse
comiecto. Sed dic mihi. quoniam a deo mun
dum regi non ambigis. quibus etiam guber
naculis regatur aduertis **Boetius.** Vix in
quam rogationis tuæ sententiam nosco. ne
dum ad inuisita respondere queam **P.**
Num me inquit sefellit abesse aliquid per

quod velut hiantē valli robore in animū tuū
pturbationum morbus irrepserit. **S**ed dic
mibi. **M**emimisti ne quis sit rerū finis. quo
ve totius naturæ tendat intentio. **R.** Audie
ram inquit sed memoriāz meorum hebetavit.
Atqui scis vnde cūcta processerint. **N**oui in
quā deumq; esse respondi. **P.** Et qui fieri po
test vt prināpio cognito quis sit rerum finis
ignores. **V**erū hi perturbationum mores ea
valentia est. vt mouere quidem loco hominē
possint. euellere autem sibiq; totum extirpa
re non possint. **S**ed hoc quoq; respondeas ve
lim. **C**ōtem ne te esse memisti. **R.** Quidni in
quā meminērī. **P.** Quid igitur scis sit poteris ne
pferre. **R.** Hoc cōtem interrogas an eē me sciā
rōnale aial atq; mōrle. **S**cio. Et id me esse
pfitēor. **P.** Et illa. Nihil ne te aliud eē noui
sti. **R.** Nihil. **P.** Jā scio iquē morbi tui aliā
vt maxiāz cām. qd ipse sis nosse desisti. **Q**uare

plenissime vel egritudinis tuæ rationem vel
aditum reconciliandæ sospitatis inueni. **N**ā
quā tui obliuione confunderis . et exulem te et
expoliatum proprijs bonis esse doluisti . quoniā
vero quis sit rerum finis ignoras . nequā boni
nes atq; nefarios potentes foelices q; arbitra
ris . **Q**uoniā vero quibus gubernaculis mun
dus regatur oblitus es . has fortunarum vi
ces aestimas sine rectore fluitare . magnæ nō
ad morbum modo . verū ad interitum quoq;
causæ . **S**ospitatis auctori grates . q; te nō
dū totū natura destituit . **D**abemus maximū
tuæ fontem salutis veraz te mundi guberna
tione sentiam . q; eam non casuum teme
ritati sed diuinæ rationi subditam credis .
nihil igitur ptimescas . iam tibi ex hac mini
ma scintilla vitalis calor illuxerit . **S**ed quo
niā firmioribus remedijs nonduz tempus est
vti . et eā metū constat esse naturā . vt quoties

abiecerit mētēs veras falsis opinionibus induā
tur. ex quibus orta pturbationuz caligo. ve
rum illum confundit otuitū. **D**āc paulisper
leuibus mediocribusq; fomentis attenuare tē
tato vt dimotis fallaciū affectionū tenebris
splendore vere lucis possis agnoscere.

Metrū septimū primi libri.

Nubibus atris. Condita nullum
Fundere possunt. **S**idera lumē. **S**i mare vol
uens **T**urbidus auster. **M**isceat aestum **V**i
trea dudū **P**arq; serenis **V**nda diebus.
Mox resoluta **S**ordida coeno **V**isibus ob
stat. **Q**uiq; vagat̄ **M**ontibus altis **D**efluu
amnis **S**aepe resistit **R**upe soluti **O**bice saxi
Tu q; si vis lumie claro cernerē verū. **T**rami
te recto carpe callē **G**audia pelle. pelle timo
rē. **S**pemq; fugato nec dolor assit. **N**ubila
mēs est vincta q; frenis. **D**āc vbi regnant.
Finit̄ hic liber p̄m? **B**oetij de cōn. p̄bie.